

2023

ГУЗОРИШ ОИД БА ҲОЛАТИ ҶАЛБИ МАБЛАҒГУЗОРИЙ

Ардашер Х.А.

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

28.2.2023

ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОЧИКИСТОН
ГУЗОРИШ ОИД БА ҲОЛАТИ ҶАЛБИ
МАБЛАҒГУЗОРӢ

Ҳисобот фаъолияти як солаи 2022-ро доир ба таҳия
ва татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорӣ ва ҷалби грантҳо
дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар бар
мегирад.

Ҳисобдиханда:

Авзалов Ардашер Хайруллоевич

ГУЗОРИШ ОИД БА ҲОЛАТИ ҚАЛБИ МАБЛАҒГУЗОРӢ

Бахши идоракунии лоиҳаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (минбаъд – БИЛ) фаъолияти худро дар асоси санадҳои меъёрии амалкунанда ба роҳ монда, дар самтҳои таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо, қалби грантҳо ва пешбурди корҳои методӣ дар миёни омӯзгорон оид ба омӯзонидани таҳия намудани лоиҳаҳои илмӣ, тадқиқотӣ, таълимӣ ва истеҳсолӣ ба анҷом расонид. Дар бахши идоракунии лоиҳаҳо як нафар фаъолият менамояд. Аз ҷиҳати сохторӣ БИЛ ба Шуъбаи равобити байналмилалӣ ДМТ тобеъ мебошад.

БИЛ дар рафти фаъолияти худ, оғоз карда аз 01.01.2022 сол то инҷониб ба таҳия намудани лоиҳаҳо, пешниҳоди дархостҳои лоиҳавӣ, ҷустуҷӯ ва ошкор кардани эълони шарикони рушд оид ба маблағгузорӣ дар самти таълим, илм ва тадқиқот фаъолияти худро сафарбар намуд. Мақсади асосии БИЛ ин қалби маблағгузорӣ ба фаъолияти таълимӣ, илмӣ ва тадқиқотии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба шумор меравад. Аз ин ру, бинобар рушди ҷанбаҳои гуногуни ин навъи фаъолиятҳо, имконпазирии ташкил ва рушди ҳамбастагии илм бо истеҳсолот ва ҷараёни таълим ба таҷрибаи амалӣ самти стратегии рушди ДМТ ҳисобида шудааст, ки амалигардонии он қисман фаъолияти БИЛ-ро фаро мегирад. Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо гуруҳи васеи донорҳо, сармоягузoron, соҳибкорон ва ҷамагуна ашхосе, ки ба сифати шарикони стратеги баромад мекунанд, барои ҳамкорӣ ҷиҳати рушди соҳаҳои маориф, тандурустӣ, хоҷагии қишлоқ, иқтисодиёт ва рушди соҳибкорӣ омодааст. БИЛ дар аксар самтҳои фаъолияти худ ба чунин нишондиҳандаҳо расид.

Ташкил ва пешбурди гуфтушунидҳо чихати муаррифи кардани имкониятҳои ДМТ

Бо мақсади татбиқи фаъолияти номбурда аз ҷониби БИЛ бо шарикони ДМТ, шарикони рушди ҚТ ва корхонаву муассисаҳои манфиатдор як қатор гуфтушунидҳо ташкил ва гузаронида шуданд.

1. Намояндагони лоиҳаи “Рушди таҳсилоти олий” – мақсади вохуриҳо аз рушд додани таҳсилоти фосилавӣ ва таъмини донишгоҳ бо техника ва таҷҳизоти таълимӣ дар муҳити ДМТ иборат мебошад. Дар натиҷаи ин вохуриҳо Маркази таҳсилоти фосилавии донишгоҳ бо таҷҳизоти муосири таълимӣ дар ҳаҷми 1 445 580 сомонӣ таъмин карда шуд, Дар факултети химия як утоқи таълимӣ ба лабораторияи муосир мубадал гардонида шуда, он аз ҳисоби лоиҳаи “Рушди таҳсилоти олий” бо таҷҳизоти муосири лаборатории химия дар ҳаҷми 157 350 сомонӣ таъмин карда шуд.
2. Вазорати маориф ва илми ҚТ – ба воситаи ВМИ ҚТ ду маротиба бо шарикони рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон вохурӣ баргузор намуда, дар рафти он лоиҳаҳо ва дархостҳои лоиҳавӣ мавриди омӯзиш, таҳлил ва хулосарониҳо қарор дода шуд. Лоиҳаҳои пешниҳодкардаи БИЛ дар Шӯъбаи банақшагирии ВМИ ҚТ ба қайд гирифта шудаанд.
3. Намояндагони расмӣ ташкилоти байналмилалии ЛКА (дафтари ЛКА дар Тоҷикистон) – ба нақша гирифта шудааст, ки бо маблағгузори ташкилоти мазкур дар факултети муносибатҳои байналмиллалии ДМТ Маркази Ҷопоншиносӣ ташкил карда шавад. Ба воситаи маркази мазкур дар самтҳои рушди таълиму тарбия дар ДМТ, рушди иқтисодёт ва муҳити зист лоиҳаҳо таҳия шуда, маблағгузори ҷониби Ҷопон чалб карда мешавад. Айни ҳол чихати устувор кардани шарикӣ иҷтимоӣ дар доираи барномаи Ҷопоншиносӣ олимону муҳақиқони ҷопонӣ барои хондани лексияҳо дар ДМТ ва сафарбар кардани ҳайати омӯзгорону муҳасиллини донишгоҳ ба донишгоҳҳои Ҷопон нақшабандӣ шуда

истодааст. Ҳамзамон гуфтушунид чихати рушди самтҳои фаъолияти якҷоя бо ташкилоти ЛКА идома дорад.

4. Барномаи рушди СММ – кормандони БИЛ бо ташкилоти мазкур пайваста дар ҳамкорӣ қарор дошта, бо мақсади иштирок дар озмунҳои он чораҳои муасир меандешад. Натиҷаи ҳамкориҳо ин маблағгузори намудани лоиҳаи “Ташкили истеҳсолоти маҳсулоти доруворӣ ва тичорати онҳо тавассути платформаи электронӣ (он-лайн)” мебошад. Лоиҳаи номбурда дар ҳаҷми 128000 сомонӣ аз ҷобини БРСММ маблағгузорӣ шудааст. Дар ин радиф боз се лоиҳаи дигар дар самти парвариши гиёҳҳои табобатӣ, рушди малакаҳои соҳибкорӣ ва эҳё намудани пойгоҳҳои таълимии саҳроӣ дар назди БРСММ муаррифӣ гардида, ҷанбаҳои гуногуни он мавриди муҳокима қарор дорад ва ҳоло бошад интизори хулосаи коршиносони ин ташкилот қарор дорем.
5. Ташкилоти байналмилалии Шӯрои ҳамкориҳои рушди фарҳанги Шарқ ва Ғарб – бо маблағгузориҳои ин ташкилот дар ҳобгоҳи №6 ДМТ Маркази таълимии дузандагӣ ташкил карда шудааст, ки ҳамасола курси таълими дузандагиро 32 нафар донишҷӯдухтар хатм намуда, бо сертификати мутахассиси “Дузанда” мушараф мегарданд. Бо мақсади ба кор таъминкунӣ бо Ташкилоти ҷамъиятии “Шаҳлои ватан” ҳамкори намуда, мутахассисони “Маркази таълимӣ дузандагии назди ДМТ” дар коргоҳҳои ин ташкилот ба фаъолияти кори доимӣ ва мавсимӣ ҷалб карда мешаванд. Дар баробари ин, бо мақсади рушди ҳамкориҳо чихати ташкили курсҳои омузиши забони корейгӣ дар ҳудуди ДМТ гуфтушунидҳо оғоз гардида идома доранд. Мувофиқи розигии тарафайн як утоқи кори “Маркази омузиши забонҳои ДМТ” аз ҷониби шарикӣ мазкур мучаҳҳаз карда шуда, ҷараёни забонмӯзӣ бо маводҳои таълимӣ таъмин карда мешавад. Самти минбаъдаи ҳамкорӣ чихати ба роҳ мондани ба кор таъминкунии шаҳрвандони ҚТ дар ҳудуди Кореяи Ҷанубӣ равона карда мешавад.

6. ЭРАЗМУС+ - дар ҳамкорӣ бо муассисаҳои таҳсилоти олии Қирғизистон, Узбекистон, Қазоқистон, Болгария, Шветсария ва Олмон лоиҳаи “Рушди докторандураи PhD дар давлатҳои Осиеи марказӣ” (AQADECA), дар ҳамкорӣ миёни ДМТ ва донишгоҳи Зигени Чумҳурии федеролии Олмон лоиҳаи “Рушди робототехника, зеҳни сунъӣ, саноати 4.0 ва тақвияти забони олмонӣ” ва лоиҳаи “Рушди институтсионалии таҳсилоти иқтисоди сабз ва энергияи сабз” барои омӯзиш ва маблағгузорӣ пешниҳод шудааст. Гуруҳи муаллифон интизори хулосаи коршиносон мебошанд. Рузҳои наздик муаррифии имкониятҳо дар доираи Барномаи аврупоии Эразмус+ дар ДМТ ташкил карда мешавад.
7. ISTC (Маркази Байналмилалии Илмӣ-Техникӣ) – БИЛ бо Маркази байналмилалии илмӣ-техникӣ дар Тоҷикистон ҳамкори намуда, лоиҳаи Институти илмӣ-тадқиқотии назди ДМТ-ро дар мавзӯи “Технологияи коркарди нуриҳои органикӣ аз партовҳои саҳти майши ва хоҷагии кишлоқ” ва лоиҳаи “Омузиши пиряхҳои муқими Тоҷикистон пас аз таъсири Семипалатинск” пешбарӣ карда, дар самти омода кардан ва баргузори дигар чорабиниҳо ҳамкориҳои мутақобилан сӯдманд карда истодааст. Бо ташаббуси Директори институт колаборатор аз ШМА дарёфт ва ба кори лоиҳа шомил карда шуд ва БИЛ ҷиҳати дарёфти колаборатор аз Чопон чораҳои муасир андешида истодааст. Лоиҳаи “Омузиши пиряхҳои муқими Тоҷикистон пас аз таъсири Семипалатинск” тасдиқ шудааст, ки гуруҳи татбиқи лоиҳа интизори маблағгузори он мебошанд.
8. Донишгоҳи миллии Коҳира (Миср) ва Бонки Арабистони Саудӣ–кормандони БИЛ бо намояндагони муассисаҳои мазкур дар Кумитаи сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ вохури намуда дар мавзӯи парвариш ва интиқоли гиёҳҳои шифобахш ба Чумҳурии арабии Миср ва Арабистони Саудӣ гуфтушунид намуданд. Дар натиҷаи ин гуфтушунидҳо дархости лоиҳавӣ дар ҳаҷми 3 500 000 (сеюним миллион)

доллари ИМА таҳия гардида ба ҷониби Миср пешниҳод карда шуд. Ҳоло бошад мо интизори хулосаҳои олимон ва молияшиносони онҳо мебошем.

9. Кумитаи занон ва оилаи назди Ҳукумати ҚТ – кормандони БИЛ чиҳати дар амал татбиқ кардани сиёсати давлатӣ дар самти дастгирии занон ҷораҳои муасир андешида, ҳамкориро дар самти таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо бо Кумита ба роҳ монда истодааст. Самтҳои асосии ҳамкорӣ ин дастгирии донишҷудухтарон, ба таҳсилоти олии фаро гирифтани духтарон аз оилаҳои камбизоат, расонилдани ёриҳои молиявӣ барои пардохти маблағи шартнома ва таъмини шароити мусоиди таълим, иқомат ва аз худ кардани салоҳиятҳои иловагӣ ташкил медиҳад.
10. Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон – БИЛ бо Муассисаи давлатии “Маркази татбиқи лоиҳаи Дастраси ба маблағгузориҳои сабз ва маблағҳои рушди деҳот” ҳамкори карда, чиҳати маблағгузориҳои идеяҳо ва корҳои илмӣ-амалии олимон-муҳаққиқони факултети биология ва химия гуфтушунидҳо рафта истодааст.
11. ADB (Бонки Осиёи Рушд) – БИЛ дар ҳамкори бо Бонки Осиёи Рушд пайваста бо шарикони Ҳукумати Тоҷикистон дар самти маблағгузориҳои таҳсилоти олии ҳамкорӣ намуда истодааст. Айни ҳол, дар БОР лоиҳаи “Омодагӣ ва такмили STEM дар самти таҳсилоти миёнаи асосӣ дар Тоҷикистон” дар сатҳи Асосноккунии техникӣ-иқтисодии қарор дорад. Як ҷузъи лоиҳаи мазкур ба самти таҳсилоти олии равона шудааст, ки асосан ба расонидани ёриҳои моддӣ-техникӣ равона шудааст.

**Таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо чиҳати тадбиқи натиҷаҳои таълимӣ,
илмӣ ва тадқиқотии ДМТ**

Таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо самти динамикӣ рушдбандаи ДМТ ба ҳисоб рафта, бо мақсади дар амал тадбиқ кардани натиҷаҳои фаъолияти таълимӣ, илмӣ ва тадқиқотии ДМТ, ҳамзамон рушди бемайлони ҷанбаҳои

гуногун ва алоқаманди он равона шудааст. Чихати амалишавии ин самт чунин корҳо ба анҷом расонида шуд:

1. Дар самти ихтисосҳои химия, биология, муҳити зист, геология, кори иҷтимоӣ, дорусозӣ, механикаю-математика, иқтисод, рушди соҳибкорӣ, ва ҳуқуқшиносӣ лоиҳаҳои алоҳида таҳия карда шуд;
2. Дар самти рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ, кори иҷтимоӣ, экология, ҳалли проблемаҳои гендерӣ дархостҳои грантӣ таҳия ва пешниҳод карда шуданд;
3. Дар факултетҳои химия, ҳуқуқшиносӣ ва механикаю-математика семинар/тренингҳо дар мавзӯи таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо ва дар мавзӯи роҳҳои дастрас намудани маблағгузорӣ ба дархостҳои лоиҳавӣ, ташкил ва гузаронида шуд;
4. Татбиқи расмӣи лоиҳаи “Беҳтаргардони ҷараёни таълим ва васеъ кардани имкониятҳои хатмкунандагон” моҳи март ба анҷом расид. Дар натиҷаи татбиқи лоиҳаи маркур ду марказ таъсис дода шуд, панҷ барномаи таҳсилоти аз руи ихтисос таҳия карда шуд, панҷ васоити таълимӣ бо технологияи муосир омода карда шуд, зиёда аз 2000 нафар хатмкунанда аз курсҳои кӯтоҳмудат гузаштанд ва чихати омузиши таҷрибаи пешрафта ҳайати масъулони ДМТ ба як қатор донишгоҳҳои муосири Федератсияи Россия ташриф оварда тақмили ихтисос намуданд.
5. Лоиҳаи “Ташкили истеҳсоли маҳсулоти доруворӣ ва тиҷорати онҳо тавассути платформаи электронӣ (он-лайн)” дар амал татбиқ карда шуд. Дар заминаи лоиҳаи мазкур дар ДМТ Коргоҳи истеҳсоли маҳсулоти доруворӣ шакли мӯеъ созмон дода шуд. Ҳамзамон дар заминаи лоиҳаи мазкур сомонаи махсус коркард карда шуд, ки самти фаъолияти он
 - ⇒ муаррифии гиёҳҳои табиӣ шифобахши ҶТ,
 - ⇒ фуруши электронии маҳсулоти доругии аз гиёҳҳои табобатӣ истеҳсолшуда,

⇒ ташкили базаи электронии гиёҳҳои табобатии Тоҷикистон иборат мебошад.

Мақоми татбиқи лоиҳа Парки технологии ДМТ ва Институти илмӣ-тадқиқотии назди ДМТ мебошад. Суроғаи электронии платформа чунин аст: <https://www.tojpharm.tnu.tj/>

6. Лоиҳаи “Рушди таҳсилоти фосилавӣ” дар ҳамкори бо Вазорати маориф ва илми ҚТ таҳия карда шуда, мавриди татбиқ қарор дода шуд. Айни ҳол бо лоиҳаи мазкур ба анҷом расид. Ҳаҷми маблағгузории лоиҳа 1 445 580 сомонӣ ташкил дод. Мутобиқ ба талаботи лоиҳаи мазкур корҳои зерин ба анҷом расонида шуд:

⇒ Ҳайати кормандони Маркази таҳсилоти фосилавӣ аз ҷониби мутахассисони ҚДММ “Таҳсилоти Рақамӣ” омузонида шуданд;

⇒ ДМТ ҳамчун муассисаи таҳлимии пилотӣ (таҷрибавӣ) интихоб шуда, минбаъд таҷрибаи он ба дигар донишгоҳҳои кишвар паҳн карда мешавад;

⇒ Маркази таҳсилоти фосилавии ДМТ бо техника ва таҷҳизоти муосири таълимоти фосилавӣ таъмин карда шуд;

7. Дархости лоиҳавӣ дар ҳаҷми 250000 доллари ИМА бо мақсади рушди рақамикунории чараёни таълим дар ДМТ тариқи пилотӣ ва минбаъд тариқи истифодабарии устувор таҳия ва ба донорҳои байналмилалӣ пешниҳод шудааст. Тамоми унсурҳои дар лоиҳа пешбинишуда ҷиҳати рушди иқтисоди институционалии ДМТ равона мешавад, аз ҷумла ба воситаи дархости мазкур замимаҳои муосир ва коршоям коркард карда мешавад, таҷҳизоти технологии муосир ва дарсгузарӣ харидорӣ мешавад, ҳайати омузгорону кормандони донишгоҳ аз курсҳои тақмили ихтисос гузаронида мешаванд, сафарҳои таълимӣ-омӯзиши ташкил ва гузаронида мешавад.

8. Лоихаи “Кунчи Эҷодӣ”. БИЛ дар ҳамкорӣ бо Барномаи Рушди Созмони Миллали Муттаҳид барои рушди таҳсилоти иқтисодӣ ва муосиргардони таҳсилоти иқтисодӣ, дар пояи факултетҳои равияи иқтисодӣ ва молиявии ДМТ “Маркази инноватсияҳои рақамӣ” созмон дода фаъолияти он бо иштироки Ректор ва омузгорони собиқадори ДМТ оғоз карда шуд. Маркази инноватсияи рақамӣ бо тамоми шароити муосири таълимӣ, корӣ ва эҷодӣ таъмин карда шуд.

Ташкил ва пешбурди ҳамкорӣ миёни масъулон, сохторҳои донишгоҳ бо шарикон ва сармоягузoron.

Ҳамкориҳои БИЛ бо шахсони масъули воҳидҳои сохтори донишгоҳ ва намояндагони шарикон чиҳати ба даст овардани иттилоот дар бораи эълон, мақсадҳо, ташкил ва баргузориҳои чорабиниҳои якҷоя, татбиқи лоиха ва шомил шудан ба лоихаҳои амалкунанда пайваста анҷом дода мешавад. Ҳамзамон бо ташабуси кормандони БИЛ эълонҳо барои маблағгузориҳои дархостҳои грантӣ дарёфт карда шуда, барои таҳияи лоихаҳо ва дархостҳои грантӣ ба воҳидҳои сохтори ДМТ ирсол карда шуданд ва тариқи сомонаи ДМТ www.tnu.tj, саҳифаи интернетии ДМТ дар шабакаи иҷтимоии “Файзбек”, телеграмм канали Дархости Лихавӣ/Project Request ба иттилои ҳайати омузгорону профессорон расонида мешаванд. Дар рафти чунин ҳамкориҳо БИЛ чунин нишондиҳанда дорад. Аз ҷумла:

1. **Чустучӯ ва дарёфти грантҳо** – дар ин самт кормандони БИЛ аз аввали сол зиёда аз 50 эълонро тариқи сомона, телефонограмма ва мактуби-иттилоотии хаттӣ ба воҳидҳои сохтори ДМТ ирсол намудааст. Мутаасифона бинобар сабаби безътиной ва бемасъулиятӣ аз сохторҳои донишгоҳ ягон иттилоот ба БИЛ дар шакли лоиха ва ё дархости лоихавӣ ворид нашудааст;

2. **Таҳияи лоиҳаҳо** – дар ин самт бо 7 воҳиди сохтории ДМТ дар омода кардани 4 лоиҳа ва 12 дархости грантӣ ҳамкорӣ намуд. Айни ҳол дар БИЛ чунин лоиҳаҳо ва дархостҳои лоиҳавӣ таҳия ва мавриди қарорӣ қарор доранд;

- лоиҳаи “Рушди инфрасохтори факултети биологияи ДМТ” бо ҳайати омузгорону-профессорони факултети биология;

- лоиҳаи тендери “Оид ба маҳзани маълумотҳо чиҳати пайгирии хонандагони марказҳо, Таснифоти байналмилалии стандартии машғулиятҳо (ISCO) ва портали бозори меҳнат” бо муҳаққон ва мутахассисони Парки технологияи ДМТ;

- лоиҳаи “Барқарорсозӣ ва таҷдиди шаҳраки асримиёнаи “Шаҳртепаппа” бо ҳайати омузгорону-профессорони факултети таърих;

- дархости лоиҳавии “Ташаккули тарзи ҳаёти солим ва некӯаҳволии иҷтимоӣ дар байни насли калонсолони аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон” бо омузгорон ва муассислини ДМТ;

- ва монанди инҳо.

3. **Иштирок дар чорабиниҳои шарикон** – дар ин самт қормандони БИЛ дар зиёда аз 20 чорабиниҳои ташкилқардаи шарикон фаъолона иштирок намудаанд.

4. **Рушди имқониятҳои Бахш** - бо мақсади рушди малақаҳои лоиҳанависӣ қорҳои зерин анқом дода шуд;

- дар шабақаи иҷтимоии Телеграмм бо ташаббуси БИЛ қанали мустақил созмон дода шуд. Телеграмм қанал бо номи Дархости Лихавӣ/Project Request қушода шудааст. Ба воситаи қанали номбурда тамоми омузгорон ва муҳасиллини донишқоҳ мутавонанд унсурҳои гуногуни лоиҳанависӣ, тартиб додани нақшаи татбиқи лоиҳа, таҳияи бучаи лоиҳа, нақшаи мониторинг

ва арзёбии лоиҳа, тартиби дарёфти донорҳо ва кор бо донорҳо ва монанди инҳо масъалаҳои муҳими таҳия ва татбиқи лоиҳаро меомузанд. Суроғаи электрониаш чунин мебошад: https://t.me/project_request_TNU.

- дар заминаи ҳамкориҳои мутақобилан судманд БИЛ бо намояндагони Муассисаи давлатии “Бизнес инкубатори Тоҷикистон” ҳамкориҳои муфид намуда, пас аз бастанӣ созишномаи ҳамкорӣ, филиали МД “Бизнес инкубатори Тоҷикистон” дар пояи ДМТ кушода мешавад. Мақсади кушодани филиали мазкур дарёфти истеъдодҳо, рушди соҳибкорӣ чавонон, маблағгузориҳои идеяҳои ҳайати омузгорону профессорони ДМТ мебошад.

Майян кардани самтҳои имконпазири ҷалби сармоягузорӣ.

Самти мазкур баҳри дуруст ва самаранок ташкил намудани фаъолият оид ба таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо равона шудааст. Бо ин мақсад аз ҷониби БИЛ пайваста бо ҳайати омузгорону профессорон, донишҷӯён, магистрантон, аспирантон, унвонҷӯён ва намояндагони донорҳо вохуриҳо ташкил карда шуда, самтҳои илмӣ, самтҳои тадқиқотӣ, самтҳои ки имконпазирии дар амал татдиқ шуданро доранд, самтҳои рушди таълим, самтҳои маблағгузорӣ ва монанди инҳо таҳлил ва омӯхта мешаванд. Дар заминаи ин гуна таҳлилҳо ва омӯзишҳо ошкор карда шуд, ки дар оянда чунин самтҳои хоҷагии халқ ба монанди

- ⇒ рақамикунонии иқтисодиёт,
- ⇒ рақамикунонии соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятӣ, иҷтимоӣ ва ғ.,
- ⇒ соддагардонии фаъолияти соҳибкорӣ,
- ⇒ рушди деҳот ва проблемаҳои ба он вобаста,
- ⇒ ҳифзи экология, муҳити зист, проблемаҳои об,

- ⇒ таъмини самараноки баробарии гендерӣ, баробарии даромади гендерӣ ва хоҷагидорӣ,
- ⇒ дорусозӣ,
- ⇒ истеҳсоли маҳсулоти менаралии арзон,
- ⇒ рушди манзараҳои ҷангал ва ҳайвоноту наботот, аз ҷумла гиёҳҳои табобатӣ ва монанди инҳо, ниёз ба рушду такомул доранд.

Ба воситаи ҳали самтҳои дар боло номбаршуда имконпазирии таҳия ва пешниҳоди лоиҳаҳо ва дархостҳои грантӣ бениҳоят калон мебошад.

Мушкилоти асосие, ки дар фаъолияти БИЛ мушоҳида карда мешавад:

- ҳавасманд набудани ҳайати омузгорон, профессорон ва муассислини донишгоҳ;
- дарк накардани моҳияти татбиқи идеяҳо тариқи лоиҳа ва дархостҳои лоиҳавӣ;
- надониستاني забонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла англисӣ ва русӣ;
- тарсидан аз пешбарии идеяҳои худ баҳри таҳия ва татбиқи лоиҳаҳо;
- истифода накардани имкониятҳои воҳидҳои сохтори амалкунандаи ДМТ, аз ҷумла имкониятҳои лабораторияҳо, марказҳо, коргоҳҳои Парки технологӣ,;
- монеа эъҷод кардан нисбати шахсони ташаббускор, аз ҷумла муҳақиқони ҷавон;
- беҳад камфаъол будани самти илмҳои гуманитарӣ;
- пинҳон кардани иттилоот дар бораи идея, лоиҳаҳо ва ҳамкориҳо бо шарикон, донорҳо ва салмоягуздорон;
- нодуруст фаҳмидани моҳияти лоиҳанависӣ, кор бо донорҳо, ҷалби маблағгузорӣ, тақсими маблағгузорӣ ва кор бо БИЛ;

Роҳҳои тахминии ҳали мушкилот аз нуқтаи назари БИЛ:

- Пурзур кардани фаъолият вобаста ба таҳияи лоиҳаҳо;
- Ба корҳои лоиҳанависӣ ҷалб намудани аксарияти омузгорони факултетҳо;
- Ҳамозҳангсозии кардани фаъолияти тамоми омузгорон ва кафедраҳои факултет бо муовини декан оид ба илм ва Бахши идоракунии лоиҳаҳо;
- Ташкили дурусти риояи тартиби таҳия ва пешниҳоди иттилоот ба раёсати донигоҳ;
- Пешбурди корҳои ташкили ҷиҳати таҳияи лоиҳаҳои муштарак бо дигар сохторҳои донишгоҳ;
- Ташкили курсҳо вобаста ба асосҳои лоиҳанависӣ ва тартиби пешбурди корҳои лоиҳавӣ.

ССЫЛКИ

1. <https://tnu.tj/index.php/en/meeting-with-the-counselor-of-the-embassy-of-japan-in-the-republic-of-tajikistan/>
2. <https://tnu.tj/index.php/tj/3-umin-forumi-bajnalmillalii-avonon-oid-ba-gazu-naft/>
3. <https://tnu.tj/index.php/tj/albi-donish-dar-kori-loi-ai-dorusoz/>
4. <https://tnu.tj/index.php/ru/otkryt-priem-zajavok-na-uchastie-v-jekologicheskom-konkurse-relx/>
5. <https://tnu.tj/index.php/ru/akselerator-klimaticeskih-innovacij-adaptacionnogo-fonda/>
6. https://t.me/project_request_TNU
7. <https://www.tojpharm.tnu.tj/>